

علوجەکانی بەعس

کاوه ئەمین

لەم رۆژانەدا ئەوەی کە لە راگە یاندەنە بیانیەکاندا گۆییستی دەبین ئەوەیە کە سەددام و دارو دەستگەی کون نییە خۆیانی تیا بشارنەو، لەو هەموو "پالەوانە"ی قادیسیە تەنھا محەد سعید سەحاف نەبیت کە لە نیو رۆژنامەوانە بیانیەکاندا خۆی مات دەدات و سەری زمان و بنی زمان و لەو هەموو حەرەس جەمھوری و فیدایانە سەددام، ماوەتەو سەر بە کارھێنانی وشە "علوج" کە بەقسە خۆیی و عەرەبی زانەکان مانای "زەرۆ" دەگرێتەو. سەیر لەو دەایە کە ئەم وەزیرە فاشیلە ئەوەی کە دنیا دەیبینێت ئەو نایببیت و لەسەر قسە هەلەق و مەلەقەکانی بەردەوام دەبیت و هیچ شەرمیش ناکات، گەلیک جار دەلێت ئەمریکایەکان درۆدەکن نەھاتوونەتە ناو بەغداوە بەلکو لە ۴۰ کیلۆمەتری ئەو شارەدان، وەکو ئەوەی ئەمە سەرکەوتن بێت بۆ ئەوان و دارو دەستە علوجەکان. ئاخر کاتیک سەربازانی ئەمریکایی لەسەر تەختە خەوێکی سەددام تەراتینیانە، ئیتر ئەم ھاش و ھوشەتان لەچە، ئەو ئەوەکانی قەعقاق.

سەددام کە شەرم نەبێت و بە بەرچاوی جیھانەو بە بانگاشەیی ئەوەی کرد کە لە ھەلبژارنە تاقانەکی عێراقدا بۆ ئەوەی سەددام ھەلبژیرنەو بە سەرۆک کۆمار لە سەدا سەدی دەنگەکانی بەدەست ھینا، ئیستا لەم لە سەدا سەدە تەنھا سەحافی بەدەستەو ماوە کە درۆیی بۆ بکات، تەنانەت حەرەس جەمھوریەکانی کە ۴۴ سالە بەو دەستانە خۆیی بە خێویان دەکات و بۆ پیپژن و مندال و پەکەوتە کورد نازایانە ھەلیان دەکو تا بە سەر گوندەکانی گەرمیان و خەلکی بێ چەک و ھەژاری کوردیان ئەنفال دەکرد، ئیستا وەکو سەگێکی خۆبیری لەبەردەم سوپای ئەمریکیدا بەچۆکدا دین و دەستیان نەک چەک بگرە عەگالەکانیشیان ناگریت.

"عەلی کیمیای" کە بە بەرچاوی کامیراوە و جگەرەیی چرووت بەلادەمیەو، بەشەق بەردەبوو گیانی سەربازانی ھەلاتوو و خەلکی سقیلی کورد، ئیستا لەو "نیشتمانە گەورەییە عەرەبدا" جیگای گۆرینکیشی پێ رەوا نایبیریت.

بەراستی سەیرە، ئەو هەموو بەعسی و پیاوانە رێژیم لە کوێ خۆیان شارووتەو، تۆ بلی وەک بەعسیە قەبەکانی کوردستان وەک بەرزەکی بانان بۆی دەچن و کەسێک لە گۆل کالتریان پێ نەلی؟ لێرەدا من مەبەستم خۆبیرشتن و کاولکاری نییە، بەلام خۆ دەبیت لەو هەموو تاوانبارە پیرسریتەو. ستروکتوری عێراق بە شیوەیەک دارپژراوە کە برا لە براو، دراوسی لە دراوسی بە گومان بێت. ئەمە جگە لە سیستەمی شەرە خۆری، ئەوەتا لە بەسەرە چۆن خەلک خەریکن مزگەوتەکانیش فەرھود دەکن. ئەگەر ئەم شەرە درێژە بکیشیت، ئەوا بە دلنیاپەوێ خەلکی عەرەبی عێراقی دەکەونە رەوشیکی کۆمەلایەتی خراپ، کە کۆنترۆل کردنی ئاسان ناییت، ئەمەش جیگای داخە.

بەخۆشحالیەو تا ئیستا لە باشووری کوردستان کۆمەلگا ئارامە و پینشمەرگە و پۆلیسی کوردستان تا رادەییەکی چاک ئارامیان پاراستوو، ئەمەش خالیکێ ئیجابی گرنگە بۆ شیوەی دەسەلات بەرپۆوەبردن لە کوردستاندا، بە تاییەتی دەتوانیت ویتەیکی باشی کورد بەدات بە بیانیەکان لە کاتیکدا کە سەدان رۆژنامەوانی بیانی لە کوردستاندا سەرگەرمی گواستەووی ھەوالەکانی شەرن.

رەنگە ئەم بەھارە، خۆشترین بەھار بێت کە کورد یادی بکاتەو بەبێ رودانی کارەساتی گەورە لە کوردستاندا ئەگەر داگیرکەرانی تورک و ئەوەی پێی دەلێن بەرودراوسی لینگەرین.

علوجەکانی بەعس و سەددامیش توشی گونرەشەیی خۆیان ھاتوون، چاکترە ئیمەیی کورد لە دوورەو تەماشافانی دروینەنی ژیانی علوجەکان بین لێ گەرین با بەعسیەکان "ئەنفال" بکرین، چونکە تەنھا بەبێ بەعس، کورد لە کوردستان و عەرەب لە عێراقدا دەتوانن ئاسودەبن و تامی ژیان بچێژن.

۲۰۰۳/۴/۹